

**Извештај о спроведеној *ex-ante* анализи ефеката
Предлога уредбе о проглашењу Строгог резервата природе „Јарешник”**

ПРИЛОГ 2:

Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се предлаже

1) Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности?

Природа као добро од општег интереса за Републику Србију ужива посебну заштиту а Законом о заштити природе уређује се заштита и очување природе, биолошке, геолошке и предеоне разноврсности као дела животне средине.

Заштита природе спроводи се нарочито: утврђивањем и проценом стања, појава и процеса у природи и пределу; успостављањем и утврђивањем заштићених природних добара и система праћења њихове заштите; спровођењем мера заштите природе и предела; утврђивањем услова и мера заштите природе и заштићених природних добара и предела у просторним и урбанистичким плановима, пројектној документацији, основама и програмима управљања природним ресурсима у рударству, енергетици, саобраћају, водопривреди, пољопривреди, шумарству, ловству, рибарству, туризму и другим делатностима од утицаја на природу; одрживим коришћењем природних ресурса и заштићених природних добара и контролом њиховог коришћења успостављањем система управљања природним ресурсима и заштићеним природним добрима; изградом извештаја о стању природе, доношењем и спровођењем стратегија, програма, акционих и санационих планова и планова управљања; ублажавањем штетних последица које су настале активностима у природи, коришћењем природних ресурса или природним катастрофама; повезивањем и усклађивањем националног система заштите природе са међународним системом заштите природе; подстицањем научног и стручног рада у области заштите природе; обавештавањем јавности о стању природе и учествовањем јавности у одлучивању о заштити природе; подстицањем и промоцијом заштите природе, развијањем свести о потреби заштите природе у процесу васпитања и образовања; укључивањем локалних заједница у праћење стања, заштиту и унапређење природе.

Тренутна површина заштићених подручја је 578.705 ha или 6,54% у односу на целокупну територију Републике Србије. Структура основних врста заштићених подручја по броју и површини је следећа: 5 националних паркова, 16 паркова природе, 20 предела изузетних одлика, 70 резервата природе, 38 културно-историјских подручја, 309 споменика природе и 4 заштићених станишта.

2) Да ли се у предметној области спроводи или се спроводио документ јавне политике или пропис? Представити резултате спровођења тог документа јавне политике или прописа и образложити због чега добијени резултати нису у складу са планираним вредностима.

Решења Предлога уредбе су у складу са:

Законом о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/2004, 36/2009, 36/2009 - др. закон, 72/2009 - др. закон, 43/2011 - одлука УС, 14/2016, 76/2018, 95/2018 - др. закон и 95/2018 - др. закон)

Законом о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка, 14/16 и 95/18-др. закон),

Просторним планом Републике Србије („Службени гласник РС“, број 88/10),

Националном стратегијом одрживог коришћења природних ресурса и добара („Службени гласник РС”, број 33/12),

Националним програмом заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 12/10) и

Националном стратегијом одрживог развоја („Службени гласник РС”, број 57/08).

Националном стратегијом одрживог коришћења природних ресурса и добара, дефинисан је основни циљ који је усмерна на обезбеђивању услова за одрживо коришћење природних ресурса и добара, стварањем основе за постављање планова, програма и основа за сваки појединачни природни ресурс или добро. Специфичан циљ стратегије је повећање површине под заштићеним подручјима до 10 % до 2014. године, односно до 12 % до 2020. године

Специфични циљ у оквиру Националног програма заштите животне средине дефинисан је у правцу заштите природе као и утврђивање и спровођење заштите природних целина од значаја за Републику Србију.

Кључни национални приоритети Републике Србије, дефинисани Националном стратегијом одрживог развоја су заштита и унапређење животне средине и рационално коришћење природних ресурса, очување и унапређивање система заштите животне средине, смањење загађења и притисака на животну средину, коришћење природних ресурса тако да остану расположиви и за будуће генерације и успостављање система заштите и одрживог коришћења природних богатстава, тј. ресурса.

Просторним планом Републике Србије, површина заштићених подручја, која је планирана за заштиту до 2021. године је око 12%.

3) Који су важећи прописи и документи јавних политика од значаја за промену која се предлаже и у чему се тај значај огледа?

Законом о заштити природе и актима о проглашењу заштићених подручја, заштићена подручја, као добра од општег интереса, стављају се у функцију спровођења укупне заштите и развоја природних ресурса и свих осталих вредности, специфичности и феномена. Актом о проглашењу заштићених подручја, прецизно се утврђује врста заштићеног подручја, режими заштите са забранама и ограничењима, специфични за одређено подручје које се проглашава заштићеним.

4) Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице проблема.

Простор око подручја је у знатној мери обрастао шумом (лишћари и четинари), тако да свака неконтролисана сеча, појава шумских пожара и инсеката може у знатној мери да угрози ово јединствено подручје. Посебна опасност прети од могуће појаве шумских пожара (ниски и високи), због густог склопа, стрмог и неприступачног терена. Услед велике удаљености од насеља велики проблем је и у брзој дојави у вези евентуалних хитних интервенција на терену.

5) Која промена се предлаже?

Налазиште посебног варијетета црног бора *Pinus nigra* Arn. Var. *pallasiana* до сада је имао статус заштићеног природног добра. Завод за заштиту природе и научно проучавање природних реткости НР Србије, је Решењем број 01-552 од 3. октобра 1961. године прогласио Строги резерват природе „Јарешник” заштићеним.

Уредбом се предлаже проглашење заштите Строгог резервата природе „Јарешник” ради очувања генофонда врсте, као основе за добијање квалитетног семена које ће се користити за подизање нових шума, односно враћање овог варијетета бора на некадашња станишта, али и повећава укупна површина под заштитом (у планском периоду до 2021. године до 12% територије Републике Србије), као и анализа и идентификација подручја

од значаја за успостављање режима заштите и израда индивидуалне студије заштите идентификовано подручја (Студија – строги резерват природе „Јарешник”).

6) Да ли је промена заиста неопходна и у ком обиму?

Сагласно Закону о заштити природе на основу изнетих природних и створених вредности и значаја са аспекта очувања разноврсности сконцентрисане на малом простору, као и на научној и стручној основи изнетој у Студији, стекли су се услови за заштиту овог природног добра.

Јарешник је јединствено налазиште у Србији шуме кримског бора (*Pinus nigra Arn. Var. Pallasiana*), реликтне ендемичне подврсте црног бора која има међународни и национални статус заштите. На „Прелиминарној Црвеној листи флоре Србије и Црне Горе са статусима угрожености према критеријумима IUCN_a из 2001 године” води се као строго заштићена врста.

7) На које циљне групе ће утицати предложена промена? Утврдити и представити циљне групе на које ће промена имати непосредан односно посредан утицај.

Предлог уредбе имаће директан утицај на ЈП „Србијашуме”, које су и предложени да буду управљачи, као и сама јединица локалне самоуправе на чијој се територији налази ово заштићено подручје.

Заштита овог подручја као природног добра, у контексту социјалних ефеката имала би утицај код локалног становништва у смислу повећања нивоа свести о вредностима и значају овог природног добра и природних добара уопште.

Туристички потенцијал природног добра није велики с обзиром да је у питању строги резерват природе, где је забрањено коришћење природних ресурса, изградња објеката, било какви радови и активности осим научних истраживања и праћење природних процеса, контролисана посета у образовне, рекреативне и општекултурне сврхе, као и спровођење заштитних, санационих и других неопходних мера у случају пожара, елементарних непогода, удеса, појаве биљних и животињских болести и пренамножења штеточина.

Други економски ефекти у процесу заштите и афирмације овог подручја зависе од директног одговора и организованости локалне заједнице и самоуправе који у овим оквирима могу да пронађу своје економске интересе (продаја сувенира и различитих производа из домаће радиности, презентација етносадржаја кроз угоститељство, музеологију, манифестациони туризам и друго).

Генерални закључак процене социоекономских ефеката заштите, развоја и одрживог коришћења је у заинтересованости и препознавању локалне и шире друштвене заједнице у могућностима коришћења овогали и читавог подручја.

8) Да ли постоје важећи документи јавних политика којима би се могла остварити жељена промена и о којим документима се ради?

Жељена промена се остварује у складу са документима јавних политика наведеним у оквиру одговора на питање 2. у Прилогу 2.

9) Да ли је промену могуће остварити применом важећих прописа?

Промена се остварује у оквиру важећих прописа, односно Законом о заштити природе прописано да се проглашење строгог резервата природе спроводи доношењем уредбе.

10) Квантитативно (нумерички, статистички) представити очекиване трендове у предметној области, уколико се одустане од интервенције (*status quo*).

Одустајањем од интервенције не би се променила укупна површина заштићених подручја.

11) Како је искуство у остваривању оваквих промена у поређењу са искуством других држава, односно локалних самоуправа (ако је реч о јавној политици или акту локалне самоуправе)?

Категорија природног добра према класификацији националног законодавства

На основу правилника о критеријумима вредновања и поступка категоризације заштићених подручја („Службени гласник РС”, број 103/13) заштићено природно добро „Јарешник” сврстава се у I категорију – заштићено подручје међународног, националног, односно изузетног значаја.

Категорија природног добра према класификацији Светске Уније за заштиту природе (IUCN)- Ia категорија –строги резерват природе, што се односи на подручја која поседују изузетне или репрезентативне екосистеме или појаве (врсте), а претежно се користе за научна истраживања и праћење стања у природи.

У циљу успостављања ЕУ еколошке мреже NATURA 2000, подручје Строгог резервата природе „Јарешник”, као једно од подручја националне еколошке мреже, биће обрађено као NATURA подручје у Републици Србији обзиром да обавља приоритетан тип станишта према Директиви о заштити природних станишта и дивље флоре и фауне (Directive-Council Directive 92/43/EEC on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora).

Шуме кримског (Паласовог бора) утврђене су као приоритетни тип станишта у складу са Резолуцијом 4. Бернске конвенције.

Ова уредба представља акт којим су принципи заштите природе из Закона о заштити природе примењени у конкретном заштићеном подручју.

У складу са тим, овом уредбом прописано је да се на Строги резерват природе „Јарешник” примењују прописи о заштити природе.

ПРИЛОГ 3:

Кључна питања за утврђивање циљева

1) Због чега је неопходно постићи жељену промену на нивоу друштва? (одговором на ово питање дефинише се општи циљ).

Општи циљ Републике Србије јесте да обезбеди систем за примену донетих закона у циљу заштите, управљања и унапређења стања заштићених подручја се заснива на успостављању ефикасне заштите постојећих заштићених подручја, повећању укупне површине под заштитом (у планском периоду до 2021. године до 12% територије Републике Србије), успостављању националне еколошке мреже и идентификацији подручја за европску еколошку мрежу НАТУРА 2000, као и изградњи ефикасног система управљања подручја која су обухваћена наведеним мрежама.

2) Шта се предметном променом жели постићи? (одговором на ово питање дефинишу се посебни циљеви, чије постизање треба да доводе до остварења општег циља. У односу на посебне циљеве, формулишу се мере за њихово постизање).

Предметном променом се пре свега успоставља заштита и очување станишта кримског бора кроз ефикасну заштиту и управљање (конзервација, санација – ревитализација, рекултивација и мониторинг) као и кроз режиме заштите.

3) Да ли су општи и посебни циљеви усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе?

Предлогом уредбе о проглашењу Строгог резервата природе „Јарешник” општи и посебни циљеви су усклађени с важећим стратегијама и просторним планом из Прилога 2. питање 2.

4) На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?

На повећању укупне површине под заштитом до 12% територије Републике Србије у планском периоду до 2021. године.

ПРИЛОГ 4:

Кључна питања за идентификовање опција јавних политика

1) Које релевантне опције (алтернативне мере, односно групе мера) за остварење циља су узете у разматрање? Да ли је разматрана „status quo” опција?

Узимајући у обзир значај локалитета, за остваривање циља разматране су опције да локалитет буде заштићен на локалном или републичком нивоу и на основу досадашњег искуства прихваћено је мишљење да треба да буде заштићено на нивоу републике, а опција „status quo” није прихватљива јер је у супротности са општим и посебним циљевима.

2) Да ли су, поред регулаторних мера, идентификоване и друге опције за постизање жељене промене и анализирани њихови потенцијални ефекти?

Нису разматране јер је за постизање жељених промена прописане јасне процедуре.

3) Да ли су, поред рестриктивних мера (забране, ограничења, санкције и слично) испитане и подстицајне мере за постизање посебног циља?

Подстицајне мере за постизање посебног циља прописане су чл. 107. и 108. закона о заштити природе.

4) Да ли су у оквиру разматраних опција идентификоване институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви?

Нису разматране опције за институционално управљачко организационе мере. Једини предлог је био да то буде ЈП. „Србијашуме”, с обзиром да је ово јавно предузеће већ управљач 30 подручја од националног интереса, као и 21 подручје од локалног значаја, као и да су кадровски и технички спремни да одговоре захтевима за управљача.

5) Да ли се промена може постићи кроз спровођење информативно-едукативних мера?

Није могуће.

6) Да ли циљне групе и друге заинтересоване стране из цивилног и приватног сектора могу да буду укључене у процес спровођења јавне политике, односно прописа или се проблем може решити искључиво интервенцијом јавног сектора?

Да могу, у овом случају укључено је Јавно предузеће „Србијашуме” као управљач као и локална самоуправа на чијој се територији налази ово подручје.

7) Да ли постоје расположиви, односно потенцијални ресурси за спровођење идентификованих опција?

Да, за спровођење идентификованих опција постоје расположиви ресурси.

8) Која опција је изабрана за спровођење и на основу чега је процењено да ће се том опцијом постићи жељена промена и остварење утврђених циљева?

За спровођење утврђених циљева, а и самој Студији заштите наведено је да то буде Јавно предузеће „Србијашуме”, с обзиром да се ово јавно предузеће газдује са државним шумама на овој територији и врши стручне послове у приватним шумама.

ПРИЛОГ 5:

Кључна питања за анализу финансијских ефеката

1) Какве ће ефекте изабрана опција имати на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року?

Очување, унапређење, одрживо коришћење и приказивање природних и других вредности подручја Строгог резервата природе „Јарешник” спроводи се према плану управљања који доноси управљач на период од десет година, са садржином и на начин прописан законом којим се уређује заштита природе. За спровођење ове уредбе у 2019. години обезбеђена су средства у износу од 1.000.000 динара.

До доношења Плана управљања, управљач ће вршити послове на основу годишњег програма управљања који је дужан да донесе и достави министарству на сагласност у року од 60 дана од дана ступања на снагу ове уредбе. Годишњи програм управљања садржи нарочито: сажет приказ природних и других вредности заштићеног подручја, циљева заштите и одрживог коришћења, могућности и ограничења за њихово остваривање; детаљан приказ годишњих задатака на чувању, одржавању, унапређењу, приказивању и одрживом коришћењу заштићеног подручја за потребе науке, образовања, рекреације и туризма и укупног социо-економског развоја; приказ задатака на обележавању заштићеног подручја, заснивању информационог система и противпожарној заштити; приказ субјеката и организационих и материјалних услова за извршења програма, висине и извора потребних финансијских средстава.

На основу програма управљања заштићеног подручја за текућу годину на који је Министарство дало сагласност у складу са законом, субвенције се додељују управљачу. Додела субвенција врши по захтеву за доделу средстава субвенција за заштићена природна добра од националног интереса које управљачи подnose на основу обавештења Министарства.

С обзиром да Строги резерват природе „Јарешник” обухвата малу површину, свега 6, 21 31 ha, изабрана опција неће имати веће утицаје на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року.

2) Да ли је финансијске ресурсе за спровођење изабране опције потребно обезбедити у буџету, или из других извора финансирања и којих?

У складу са чланом 69. Закона о заштити природе средства за заштиту и развој заштићеног подручја обезбеђују се из: буџета Републике Србије; накнаде за коришћење заштићеног подручја; прихода остварених у обављању делатности и управљања заштићеним подручјем (коришћење уређених и погодних терена, коришћење имена и знака, услуге управљача и улазак у заштићено подручје; средстава обезбеђених за реализацију програма, планова и пројеката у области заштите природе; и донација, поклона и помоћи, и других извора у складу са Законом. С обзиром да је у питању строги резерват, управљач не доноси Одлуку о накнадама, јер су забрањене све активности осим

у научно истраживачке и образовне сврхе, као и у случају елементарних непогода или пренамножења штеточина, па је самим тим и није могуће наплатити обављање делатности. У складу са Законом, управљач може да обезбеди средства за финансирање заштићеног подручја из осталих извора.

3) Како ће спровођење изабране опције утицати на међународне финансијске обавезе?

Спровођење Предлога уредбе о проглашењу Строги резерват природе „Јарешник” неће утицати на међународне финансијске обавезе.

4) Колики су процењени трошкови увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције (оснивање нових институција, реструктурирање постојећих институција и обука државних службеника) исказани у категоријама капиталних трошкова, текућих трошкова и зарада?

Нема нових трошкова увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције.

5) Да ли је могуће финансирати расходе изабране опције кроз редистрибуцију постојећих средстава?

Из буџета Републике Србије, а преко позиције Министарства заштите животне средине обезбеђена су средства за суфинансирање програма управљања, а управљач ЈП „Србијашуме” има могућност да додатна средства обезбеди и из сопствене делатности, као и путем донација, поклона и помоћи, као и других извора у складу са Законом.

6) Какви ће бити ефекти спровођења изабране опције на расходе других институција?

Изабрана опција неће проузроковати расходе других институција.

ПРИЛОГ 6:

Кључна питања за анализу економских ефеката

1) Које трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката?

Изабрана опција ће проузроковати трошкове везане за управљање заштићеним подручјем управљачу- ЈП „Србијашуме”. Управљач је дужан да на прописан начин обележи заштићено подручје и његове спољне границе, најкасније у року од 12 месеци од дана ступања на снагу ове уредбе, као и да заснује дигиталну базу података, односно географски информациони систем о природним и створеним вредностима, непокретностима, активностима и другим подацима од значаја за управљање Строгим резерватом природе „Јарешник” у року од две године од дана ступања на снагу ове уредбе.

Активности на обележавању овог заштићеног подручја и његове спољне границе, као и да заснивање дигиталне базе података, односно географског информационог система о природним и створеним вредностима, непокретностима, активностима и другим подацима од значаја за управљање Строгим резерватом природе „Јарешник” суфинансира се из буџета Републике Србије за 2019. годину, док ће остале активности, као што је нпр. успостављање чуварске службе, бити обавеза управљача.

Потенцијалну корист може имати микропривреда, нпр. пружаоци екосистемских услуга. Екосистемске услуге су: услуге регулисања (одржавање квалитета ваздуха и

земљишта, спречавање поплава, контрола болести), услуге подршке (очување разноврсности дивљих врста биљака и животиња и обезбеђивање животног простора за њихов живот).

С обзиром да је у питању строги резерват и да су скоро све активности забрањене управљач нема законски основ за наплату улазница или неки други вид остваривања накнада, те стога његови нематеријални трошкови се огледају кроз спровођење научно истраживачких, образовних, информативно пропагандних активности.

2) Да ли изабрана опција утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту (укључујући и ефекте на конкурентност цена) и на који начин?

Изабрана опција не утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту.

3) Да ли изабране опције утичу на услове конкуренције и на који начин?

Изабране опције не утичу на услове конкуренције.

4) Да ли изабрана опција утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација и на који начин?

Изабрана опција не утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација.

5) Да ли изабрана опција утиче на друштвено богатство и његову расподелу и на који начин?

Изабрана опција не утиче на друштвено богатство и његову расподелу.

6) Какве ће ефекте изабрана опција имати на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца?

Управљач је дужан да формира и организује рад чуварске и стручне службе у складу са Законом о заштити природе.

ПРИЛОГ 7:

Кључна питања за анализу ефеката на друштво

1) Колике трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати грађанима?

Имајући у виду да на територији предложеног природног добра нема насеља, грађани неће имати материјалне и нематеријалне трошкове. На самом подручју нема створених одлика јер представља природно подручје које је дужи низ година изузето из свих облика коришћења. Сеоске махале су са малим бројем житеља, старије старосне структуре, који више искоришћавају природне потенцијале на класичан начин као што је сточарство.

Уредбом су предвиђена ограничења и забране како би се спречио сваки облик угрожавања тмелних вредности заштићеног подручја. Уколико постоји сумња у последице активности на темељне вредности -научно-истраживачки рад, организоване посете у образовне, рекреативне и опште културне сврхе, као и сакупљање семена, сматраће се да имају негативан утицај и у том смислу се не могу дозволити.

2) Да ли ће ефекти реализације изабране опције штетно утицати на неку специфичну групу популације и да ли ће то негативно утицати на успешно

спровођење те опције, као и које мере треба предузети да би се ови ризици свели на минимум?

Имајући у виду на је на простору предвиђеном за заштиту прописан режим заштите I степена, којим су прописане забране постоји могућност штетног утицаја на неку специфичну групу.

3) На које друштвене групе, а посебно на које осетљиве друштвене групе, би утицале мере изабране опције и како би се тај утицај огледао (пре свега на сиромашне и социјално искључене појединце и групе, као што су особе са инвалидитетом, деца, млади, жене, старији преко 65 година, припадници ромске националне мањине, необразовани, незапослени, избегла и интерно расељена лица и становништво руралних средина и друге осетљиве друштвене групе)?

Како је на подручју забрањено коришћење природних ресурса, изградња објеката, било какви радови и активности осим научних истраживања и праћење природних процеса, контролисана посета у образовне, рекреативне и општекултурне сврхе, као и спровођење заштитних, санационих и других неопходних мера у случају пожара, елементарних непогода, удеса, појаве биљних и животињских болести и пренамножења штеточина, овај утицај на друштвене групе, посебно осетљиве, би имало утицај. Ипак са друге стране, поменуто друштвене групе (лица са посебним потребама, инвалидитетом, млади, жене и сл.) имали би користи кроз продају сувенира и локалних производа чиме би им се пружила могућност остваривања додатних прихода.

Питања за која је процењено да нису релевантна за проблематику уредбе, изостављена су из Извештаја о спроведеној анализи ефеката за документ јавне политике.

ПРИЛОГ 8:

Кључна питања за анализу ефеката на животну средину

1) Да ли изабрана опција утиче и у којем обиму утиче на животну средину, укључујући ефекте на квалитет воде, ваздуха и земљишта, квалитет хране, урбану екологију и управљање отпадом, сировине, енергетску ефикасност и обновљиве изворе енергије?

На подручју Строгог резервата природе установљава се режим заштите I степен у коме се, у складу са чланом 35. Закона о заштити природе, забрањује коришћење природних ресурса и изградња објеката, а ограничавају се радови и активности на научна истраживања и праћење природних ресурса, контролисану посету у образовне, рекреативне и општекултурне сврхе, као и спровођење заштитних, санационих и других неопходних мера у случају пожара, елементарних непогода и удеса, појаве биљних и животињских болести и пренамножавања штеточина.

2) Да ли изабрана опција утиче на квалитет и структуру екосистема, укључујући и интегритет и биодиверзитет екосистема, као и флору и фауну?

Изабрана опција позитивно утиче на квалитет и структуру екосистема, укључујући и интегритет и биодиверзитет екосистема, као и флору и фауну јер се на површини Строгог резервата природе забрањује: угрожавање или уништавање станишта кримског бора сечењем, кидањем пупољака, смоларењем); промена намене површина; искоришћавање биолошких и геолошких ресурса; извођење радова који доводе до измене природних делова станишта; угрожавање или уништавање станишта строго заштићених и заштићених животиња и биљака; хватање, узнемиравање, заробљавање, убијање или озлеђивање заштићених врста животиња, сакупљање или уништавање

гнезда или легла животиња; уношење алохтоних биљних и животињских врста и њихових хибрида; градња и постављање трајних и привремених објеката; изградња надземних и подземних енергетских водова; изградња шумских путева; лов; ложење ватре. Такође, на површинама на којима је установљен режим заштите I степена ограничава се: истраживачки рад и праћење стања заштићеног подручја; постављање табли и ознака у циљу информисања и упозорења; интервентне активности у акцидентним ситуацијама у случају пожара, ветролома и сл.; организовање посета резервату у образовне, рекреативне и опште културне сврхе; сакупљање семена кримског бора и одвожење семена у банку гена.

3) Да ли изабрана опција утиче на здравље људи?

Изабрана опција не утиче на здравље људи.

4) Да ли изабрана опција представља ризик по животну средину и здравље људи и да ли се допунским мерама може утицати на смањење тих ризика?

Радови ван заштићеног простора за које се основано претпоставља да могу имати неповољне и штетне последице на заштићено подручје, подлежу процедури израде Студије процене утицаја и добијања сагласности у складу са Законом о заштити природе Законом о заштити природе

5) Да ли изабрана опција утиче на заштиту и коришћење земљишта у складу са прописима који уређују предметну област?

Ближе услове одржавања реда и понашања власника и корисника земљишта и посетилаца на заштићеном подручју, утврдиће Управљач посебним актом.

Чланом 8. предметне Уредбе прописано је да је „Управљач је дужан да обезбеди спровођење режима заштите, односно унутрашњи ред и чување заштићеног подручја у складу са правилником о унутрашњем реду и чуварској служби који доноси уз сагласност Министарства у року од шест месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.“

ПРИЛОГ 9:

Кључна питања за анализу управљачких ефеката

1) Да ли се изабраном опцијом уводе организационе, управљачке или институционалне промене и које су то промене?

У члану 5. Предлог уредбе о проглашењу Сптрогог резервата природе „Јарешник” за управљача се предлаже Јавно предузеће „Србијашуме”.

Министарство је утврдило да предложени управљач у потпуности испуњава прописане услове за управљача заштићеног подручја, располаже респективним искуствима на пословима очувања и презентације природних вредности и стално је присутно на заштићеном подручју и његовој околини.

Управљач је дужан да формира и организује рад чуварске и стручне службе у складу са Законом о заштити природе.

Детаљне обавезе управљача прописане су чланом 68. Закона о заштити природе.

2) Да ли постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције (укључујући и квалитет и квантитет расположивих капацитета) и да ли је потребно предузети одређене мере за побољшање тих капацитета?

Чланом 67. Закона о заштити природе прописано је да „Заштићеним подручјем управља правно лице (у даљем тексту: управљач), које испуњава стручне, кадровске и организационе услове за обављање послова очувања, унапређења, промовисања природних и других вредности и одрживог коришћења заштићеног подручја.“

3) Да ли је за реализацију изабране опције било потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно другог субјекта јавног сектора (нпр. проширење, укидање, промене функција/хијерархије, унапређење техничких и људских капацитета и сл.) и у којем временском периоду је то потребно спровести?

За реализацију изабране опције није било потребе извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно Министарства заштите животне средине, које у складу са чланом 101. Закона о заштити природе обавља управне послове заштите природе као и Завода за заштиту природе, који у складу са чл. 102. и 103. Закона о заштити природе обавља стручне послове заштите природе и природних добара која се налазе на територији Републике Србије.

4) Да ли је изабрана опција у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика?

Да, изабрана опција је у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика.

5) Да ли изабрана опција утиче на владавину права и безбедност?

Не, изабрана опција не утиче на владавину права и безбедност.

6) Да ли изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе и на који начин?

Да, изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе јер сагласност на План управљања који доноси управљач на период од десет година као, Годишњи програм управљања, Правилник о унутрашњем реду и чувању заштићеног подручја и друга управљачка документа даје Министарство надлежно за послове заштите природе.

7) Које додатне мере треба спровести и колико времена ће бити потребно да се спроведе изабрана опција и обезбеди њено касније доследно спровођење, односно њена одрживост?

Јачање система управљања, сарадња са управљачима и контрола њиховог рада реализована је кроз пружање стручне помоћи запослених у ресорном министарству при изради управљачких докумената, одржавање консултативних састанака и сарадња на терену. Континуирано се одржавају састанци са управљачима и корисницима заштићених подручја.

Министарство надлежно за послове животне средине сваке године организује тематске семинаре за управљаче заштићених подручја, где се одређени проблеми анализирају кроз организовање радионица, трибина, презентација и др.

ПРИЛОГ 10:

Кључна питања за анализу ризика

1) Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђена подршка свих кључних заинтересованих страна и циљних група? Да ли је спровођење изабране опције приоритет за доносиоце одлука у наредном периоду (Народну скупштину, Владу, државне органе и слично)?

Јавни увид у Нацрт уредбе о проглашењу и студији заштите Строгог резервата природе „Јарешник” одржан је у трајању од 20 дана, од 23. јуна до 12. јула 2018. године

у просторијама Министарства заштите животне средине и Завода за заштиту природе (јавни оглас је објављен 23. јуна 2018. године у листу „Српски телеграф” и у листу „Новости” од 26. јуна 2018. године). Све ближе информације о месту излагања, као и потребна објашњења, могла су се добити у службама Завода за заштиту природе Србије и Министарства заштите животне средине. Физичка и правна лица су могла, у току трајања јавног увида, закључно са 12. јулом 2018. године, да доставе у писаној форми примедбе на документа о заштити Министарству заштите животне средине, поштом или на писарницу, са назнаком „Нацрт уредбе о проглашењу Строгог резервата природе „Јарешник” - Јавна расправа“.

Јавна расправа и јавна презентација одржани су 27.7.2018. године у просторијама општине Босилеград, са почетком у 13 30 часова.

На јавној расправи су учествовали су представници Министарства заштите животне средине, представници Завода за заштиту природе, Радна јединица Ниш, представници Општинске управе Босилеград, представници ЈП „Србијашуме”, као и заинтересоване стране.

Извештај о спроведеном јавном увиду, јавној расправи и јавној презентацији нацрта уредбе о проглашењу и студије заштите Строгог резервата природе „Јарешник” објављен је на сајту Министарства заштите животне средине.

У поступку јавне расправе, Јавно предузеће „Србијашуме”, је исказало захвалност на предлогу за управљача овог подручја. С обзиром да је ово јавно предузеће већ управљач 30 подручја од националног интереса, као и 21 подручје од локалног значаја, као и да су кадровски и технички спремни да одговоре захтевима за управљача, закључено је да Јавно предузеће „Србијашуме” може да испуни задате циљеве.

Наком јавне расправе, а пре увођења Предлога уредбе у процедуру прибављања мишљења, одлучено је да Јавно предузеће „Србијашуме” буде управљач заштићеног подручја јер испуњава законом прописане услове.

У складу са чланом 39а Пословника Владе, прикупљена су мишљења: Министарства финансија, Министарства привреде, Министарства трговине, туризма и телекомуникација, Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Министарства рударства и енергетике, Министарства државне управе и локалне самоуправе, Министарства одбране, Министарства унутрашњих послова, Министарства за европске интеграције, Министарства просвете, науке и технолошког развоја, Министарства културе и информисања и Републичког секретаријата за законодавство, ради усвајања на Влади.

2) Да ли су обезбеђена финансијска средства за спровођење изабране опције? Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђено довољно времена за спровођење поступка јавне набавке уколико је она потребна?

Средства потребна за спровођење ове уредбе у 2019. години обезбеђена су Законом о буџету Републике Србије за 2019. годину („Службени гласник РС”, број 95/18) у износу од 1.000.000,00 динара на Разделу 25 – Министарство заштите животне средине (у даљем тексту: Министарство), Глава 25.0 – Министарство заштите животне средине, Програм 0405 – Заштита природе и климатске промене, Функција 560 – Заштита животне средине неklasификована на другом месту, Програмска активност 0002 – Подстицаји за програме управљања заштићеним природним добрима од националног интереса, Економска класификација 451 – Субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама обезбеђена су средства са спровођење овог акта.

У 2020. и 2021. години финансијска средства биће планирана у оквиру лимита на разделу министарства надлежног за послове заштите животне средине који ће бити одређени од стране Министарства финансија у складу са билансним могућностима.

3) Да ли постоји још неки ризик за спровођење изабране опције?
За спровођење изабране опције не постоји још неки ризик.